

УКРАЇНА

(19) UA (11) 12424 (13) U
(51) МПК
A23F 3/34 (2006.01)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) КОМПОЗИЦІЯ ФІТОЧАЮ "ФІТОЧАЙ № 10"

1

2

(21) u200505813

(22) 13.06.2005

(24) 15.02.2006

(62) u200500765, 28.01.2005

(46) 15.02.2006, Бюл. №2, 2006р.

(72) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович(73) Бречко Віктор Миколайович, Головатий Андрій
Вадимович, Поспелов Сергій Вікторович, Саморо-
дов Віктор Миколайович

(57) Композиція фіточаю, що містить чай зелений
китайський байховий і траву ехінацеї, яка **відрі-
зняється** тим, що додатково містить листки шавлії
лікарської, квітки бузини чорної та квітки глоду
криваво-червоного при наступному співвідношенні
компонентів, мас %:

зелений чай	50-60
трава ехінацеї	5-15
листки шавлії лікарської	8-12
квітки бузини чорної	2-8
квітки глоду криваво-червоного	15-25.

Корисна модель відноситься до харчової про-
мисловості, безпосередньо до виробництва фіто-
чаїв, які мають профілактичну спрямовану дію.

Для фіточаїв важливим є їх асортимент, який
би задовольняв різноманітним смакам широкого
кола споживачів, висока біологічна активність, хар-
чова цінність та органолептичні властивості.

Відома композиція фіточаю, яка включає траву
м'яти перцевої, квіти ромашки, квіти календули,
плоди шипшини, листя горіха, коріння лопушиння,
траву фіалки триколірної, плоди глоду, коріння
ехінацеї, корінь і кореневище валеріани, лист ма-
лини та квіти липи при наступному співвідношенні
компонентів у вагових частинах:

плоди шипшини	20-22
плоди глоду	6-8
коріння ехінацеї	14-16
корінь і кореневище валеріани	7-9
коріння лопушиння	7-9
листя горіха	6-8
трава фіалки триколірної	7-9
листя малини	1-3
квіти липи	4-6
трава м'яти перцевої	5-7
квіти календули	5-7
квіти ромашки	6-8
[див. патент України №56700А, МПК ⁷ A23F3/34, 2002р.]	

Недоліком її є багатокомпонентність, що
ускладнює процес приготування фіточаю та зни-
жує ефективність екстракції всіх його компонентів.

Відома також композиція фіточаю з ехінаце-
єю, що складається з висушених пелюстків су-
данської троянди (каркаде), чорного байхового
чаю та кореневища з коріннями ехінацеї при спів-
відношенні компонентів, мас.ч.:

пелюстки суданської троянди (каркаде)	45-55
чай чорний байховий	25-35
кореневище з коріннями ехінацеї	15-25
[див. патент України №50292А, МПК ⁷ A23F3/34, 2002р.]	

Серед недоліків слід вказати на поєднання в
композиції пелюстків, листків (чай чорний) та ко-
реневищ з коренями. Якщо екстракція окропом дає
змогу провести якісне вилучення активних компо-
нентів із листків та пелюстків, проте малоефектив-
на для кореневищ та коренів, що знижує ефектив-
ність композиції.

Найбільш близькою за складом до нової ком-
позиції, взятої за прототип, є композиція фіточаю
«Ехінацея с зеленим чаєм», яка містить чай зеле-
ний китайський, траву ехінацеї та квітки липи [див.
ТМ Домашній чай. Фіто-чай Ехінацея с зеленим
чаєм. Виробник: ТОВ СП «СолоМія», м.Київ].

Загальним недоліком відомих композицій, в
тому числі і прототипу, є те, що компоненти, які
входять до їх складу, мають низьку біологічну ак-
тивність речовин білкової природи - лектинів, яким

(13) U
12424
(11)
UA
(19)

властива антигенна реакція по відношенню до крові людини і диференційована аглютинація еритроцитів в залежності від груп крові, до якої вони відносяться. В залежності від формули крові вірно підібрані компоненти фіточаїв мають здатність підвищувати захисні сили організму, забезпечуючи йому нормальну життєдіяльність, ріст та відтворювальні функції.

У відомих композицій їх компоненти підібрані без урахування формули крові, що знижує біологічну активність композицій особам з О (I) групою крові.

В основу корисної моделі поставлена задача створення композиції фіточаю із збалансованим вмістом компонентів, які мають високу біологічну активність і підходять функціонально особам з О (I) групою крові.

Корисна модель дозволяє розширити асортимент фіточаїв, які шляхом оптимізації ефективності їх дії, стимулюють природні сили організму із урахуванням його стану відносно групи крові та поєднують профілактичні та лікувальні властивості.

Для цього пропонується композиція фіточаю, рекомендована для людей з О (I) групою крові, що містить у своєму складі зелений чай, траву ехінацеї, листки шавлії лікарської, квітки бузини чорної та квітки глоду криваво - червоного при наступному співвідношенні компонентів, мас%:

зелений чай	50-60
трава ехінацеї	5-15
листки шавлії лікарської	8-12
квітки бузини чорної	2-8
квітки глоду криваво-червоного	15-25

Співвідношення компонентів композиції, підібраних експериментальним шляхом, забезпечує йому характерну, притаманну тільки цьому складу високу біологічну цінність та споживачькі якості - приємний смак, ніжний аромат. Композиція має

тонізуючу та вітамінну дію для людей з О (I) групою крові, а також підвищує опірність організму людини до несприятливих факторів середовища, при авітамінізмі та переохолодженні за рахунок дії всіх компонентів, завдяки їх підбраному біологічному складу.

В композицію введений чай китайський зелений байховий, який містить у своєму складі комплекс вітамінів, поліфенолів, макро- і мікроелементи, кофеїн.

Другий компонент композиції - трава ехінацеї (*Echinacea Moench.*), яка містить полісахариди, алкіламіди, гідроксикоричні кислоти, мікроелементи тощо і широко застосовується для підвищення імунітету організму людини.

Листки шавлії лікарської (*Salvia officinalis*) містять ефірну олію, терпенові речовини, флаваноїди, кумарин та інші та мають протизапальну, дезинфікуючу дію, позитивно впливають на міцність капілярів.

В композиції використовують квітки бузини чорної (*Sambucus nigra*), які містять комплекс біологічно активних речовин і використовуються як тонізуючий засіб, при простудних захворюваннях.

Квітки глоду криваво-червоного (*Crataegus sanguinea*) застосовують для регуляції серцевої діяльності та кров'яного тиску, зменшує збудливість нервової системи. Вони містять комплекс флаваноїдів, аміни, пектини, органічні кислоти тощо.

Композицію фіточаю одержують звичайним змішуванням у заявленому співвідношенні висушених, подрібнених компонентів і їх фасуванні. Фіточай заварюють в окропі, витримують декілька хвилин і п'ють у гарячому або прохолодному вигляді.

Вагові кількості всіх перелічених компонентів, як і якісний склад композицій суттєво впливають на споживачькі якості фіточаїв, які отримують після їх заварювання у воді.

Таблиця 1

Біологічна активність відомої та пропонованої композиції фіточаю для осіб з першою групою крові (умовна сумарна активність лектинів, одиниць)

Композиції фіточаїв	Групи крові людини			
	0(1)	A (II)	B (III)	AB(IV)
За прототипом	25,5	26,5	26,5	26,5
Пропонована (для осіб із першою групою крові)	45,5	42,3	41,4	38,9

Наведені дані переконують у тому, що відома композиція фіточаю (за прототипом) не тільки поступається перед пропонованою загальнобіологі-

чною активністю, але і не має чітко вираженої групової специфічності (табл.1).

Таблиця 2

Оцінка специфічності рослинних компонентів фіточаю, що вводяться у композицію для осіб з першою групою крові (гемаглютинуюча активність лектинів, одиниць)

Рослини, які вводяться до композиції	Групи крові людини			
	0(I)	A(II)	B(III)	AB(IV)
Квітки бузини чорної	5,9	4,9	4,8	3,1
Статистична оцінка:		1-2 групи	1-3 групи	1-4 групи
t теоретичне на 1% рівні		3,77	5,74	9,69
t фактичне		3,71	3,71	3,71
Квітки глоду криваво -красного	5,6	3,7	3,6	2,7
Статистична оцінка:		1-2 групи	1-3 групи	1-4 групи
t теоретичне на 1% рівні		6,45	6,79	8,37
t фактичне		3,71	3,71	3,71
Листки шавлії лікарської	8,5	7,2	6,5	6,6
Статистична оцінка:		1-2 групи	1-3 групи	1-4 групи
t теоретичне на 1% рівні		4,11	7,07	5,82
t фактичне		3,71	3,71	3,71

На відміну до неї, композиція, що пропонується, відповідає обом цим вимогам. Таку здатність має кожний компонент рослинної сировини, що вводиться до нової композиції фіточаю (табл.2). Крім того, сировина, що вводиться, забезпечує фіточаю відповідність саме першій (0(I)) групі крові. Наведені дані статистичної обробки підтверджують цю закономірність як за всіма групами крові, так і за всіма видами рослинної сировини, що вводиться до складу фіточаю (табл.2)

Нижче наведені приклади складу заявленої композиції фіточаїв для осіб з 0(I) групою крові.

Приклад 1

Склад (мас.%): чай зелений 45%, трава ехінацеї 10%, листки шавлії лікарської 10%, квітки бузини чорної 12%, квітки глоду криваво - червоного 27%. Склад має приємний аромат і смак, а також високу біологічну активність.

Приклад 2

Склад (мас.%): чай зелений 50%, трава ехінацеї 8%, листки шавлії лікарської 10%, квітки бузини чорної 7%, квітки глоду криваво - червоного 25%. Склад має приємний аромат і смак, а також високу біологічну активність.

Кількість можливих прикладів складу нових фіточаїв не обмежується наведеними прикладами в межах допустимих вагових співвідношень.